

Riedsútstel

It Debat	: 1 oktober 2026
Agindapunt	: 7
Status	: Opiniërend
Program	: 0 – Bestuur en ondersteuning
Portefúljuhâlder	: N.v.t.
Amtner	: W. Bruinsma
Bylage	: 1. Onderzoeksrapport 'Helder verwoord, gewogen akkoord'
Saak- en stiknûmer	: 2026042324095 en 26ZG151190

Underwerp

Rekenkameronderzoek kwaliteit raadsvoorstellen

Koarte ynhâld

De rekenkamer heeft onderzoek gedaan naar de kwaliteit van de raadsvoorstellen en concludeert dat deze in het algemeen voldoende is om de raad zijn kaderstellende en controlerende rol te laten vervullen. Tegelijkertijd zijn er duidelijke verbeterpunten. Dit discussiestuk richt zich op de vraag hoe de raad met deze bevindingen wil omgaan.

Foech fan de ried

Na de presentatie en de aanbieding van het onderzoeksrapport 'Helder verwoord, gewogen akkoord' in het Iepen Poadium op 24 september 2026 wordt het rapport opiniërend besproken in "It Debat" van 1 oktober. Vervolgens komt het college van burgemeester en wethouders binnen drie maanden na deze opiniërende behandeling met een besluitvormend raadsvoorstel waarbij wordt ingegaan op de conclusies en aanbevelingen en de borging van de uitvoering hiervan. Het college heeft in een bestuurlijke reactie beschreven hoe het college om wil gaan met de aanbevelingen van de rekenkamer. Deze bestuurlijke reactie is opgenomen in de stukken.

Taljochting

De discussie gaat niet over goed of fout, maar over de vraag welk kwaliteitsniveau de raad verwacht en hoeveel sturing en borging daarvoor nodig zijn. De rekenkamer doet de volgende aanbevelingen waarover de raad zich tijdens It Debat opiniërend over uit kan laten:

A. Verbetering van de kwaliteit van de raadsvoorstellen zelf

1. Verzoek het college om de huidige formats aan te scherpen met een duidelijkere schrijfwijzer met minimale kwaliteitseisen per kopje die concreet kunnen worden getoetst en deel het met de raad. De formats zijn een goede basis voor kwalitatief goede raadsvoorstellen, maar kunnen op punten beter.

De rekenkamer doet de suggestie de volgende toevoegingen te doen:

- Algemeen: zelfstandige leesbaarheid: voeg toe dat essentiële informatie altijd in het voorstel zelf staat en niet uitsluitend in bijlagen. Laat verwijzingen naar

eerdere raadsbesluiten en beleidsdocumenten chronologisch weergeven, zodat de beleidsmatige samenhang voor de raad direct herleidbaar is.

- Taal: voeg als nieuw vereiste toe dat de opstellers de raadsvoorstellen, waar doenlijk, schrijven op taalniveau B1; voeg ook toe dat zij afkortingen altijd voluit schrijven bij eerste gebruik en dat zij vaktermen kort toelichten.
- Eerdere raadsvoorstellen/historie (Histoarje): het kopje 'Histoarje' maakt geen onderdeel (meer) uit van de huidige formats. Raadsleden willen afzonderlijke voorstellen beter kunnen relateren aan de context. Voeg dit kopje toe inclusief klikbare koppelingen naar eerder behandelde raadsvoorstellen.
- Samenvatting (Koarte gearfetting): voeg toe dat de samenvatting altijd de financiële consequenties bevat, zodat de samenvatting zelfstandig leesbaar is zonder het voorstel te hoeven raadplegen.
- Bijlagen: voeg als nieuw vereiste toe dat verwijzingen naar bijlagen altijd voorzien zijn van een paginanummer of paragraafaanduiding, en dat in de tekst per bijlage een korte toelichting op de relevantie van de bijlage.
- Alternatieven: voeg toe dat elk voorstel in principe minimaal één alternatief bevat, inclusief voor- en tegenargumenten, financiële consequenties en risico's per alternatief. En als er, gelet op de aard van het voorstel, geen alternatieven zijn, zorg dan voor een uitleg daarover.
- Risico's en kanttekeningen (Kanttekenings/risiko's): voeg toe dat risico's altijd worden voorzien van een maatregel die de risico's vermindert en dat het invullen van 'n.v.t.' alleen is toegestaan met een expliciete onderbouwing.
- Evaluatie (Evaluaasje): voeg toe dat het invullen van 'n.v.t.' alleen mag met een expliciete toelichting waarom evaluatie niet passend is. Verzoek het college vervolgens om het aangescherpte format en de schrijfwijzer te delen met de raad, zodat raadsleden weten welke kwaliteitseisen aan raadsvoorstellen worden gesteld en daarop kunnen steunen bij de voorbereiding en beoordeling van voorstellen.

Het college geeft in de bestuurlijke reactie aan deze aanbeveling helpend te vinden.

2. Verzoek als raad het college om een structureel intern scholingsaanbod voor opstellers van raadsvoorstellen te creëren.

Het lijkt de rekenkamer zinvol om het schrijven van raadsvoorstellen, en de toepassing van de schrijfwijzer inclusief minimale eisen, structureel op te nemen in het inwerkprogramma van nieuwe medewerkers. Ook beveelt zij aan dat de teammanagers dit onderwerp periodiek agenderen in het eigen team. B. Verbetering van het proces

Het college geeft in de bestuurlijke reactie aan deze aanbeveling helpend te vinden.

B. Verbetering van het proces

3. Verzoek het college om het griffie-advies als verplichte stap in het proces vast te leggen.

De griffiecheck is een welkome aanvulling in het proces voor de totstandkoming van raadsvoorstellen maar is nog niet structureel geborgd in de procesbeschrijvingen. Dan is het logisch dat die griffiecheck een plek krijgt in de procesbeschrijvingen, zodat geen enkel raadsvoorstel op route gaat naar het college zonder dat de griffie het heeft beoordeeld op leesbaarheid, structuur, beslispunten en politieke sensitiviteit.

Het college geeft in de bestuurlijke reactie aan de betrokkenheid van de griffie wenselijk en passend te vinden maar niet vast te willen leggen als verplichte processtap.

4. Verzoek het college om te borgen dat alle teammanagers een voorstel niet alleen procesmatig maar ook inhoudelijk toetsen aan de minimumeisen uit de schrijfwijzer voordat het voorstel richting PFO of college gaat. Verzoek het college om te borgen dat teammanagers raadsvoorstellen niet alleen procesmatig, maar ook inhoudelijk toetsen voordat een voorstel richting het portefeuillehoudersoverleg of het college gaat. De teammanager heeft hierin al een formele rol, maar deze wordt wisselend ingevuld. Vraag het college daarom om duidelijk vast te leggen dat teammanagers toetsen of een raadsvoorstel voldoet aan minimumeisen uit de schrijfwijzer. Daarbij gaat het niet alleen om de vraag of alle onderdelen zijn ingevuld, maar ook om de inhoudelijke kwaliteit van het voorstel. 3 In de rapportage staat het griffie-advies nog aangeduid als de eerder gehanteerde term 'griffiecheck'. Deze term is gedurende de looptijd van het onderzoek aangepast.

Het college geeft in de bestuurlijke reactie aan deze aanbeveling te omarmen.

5. Verzoek het college om integrale afstemming als aantoonbare voorwaarde voor PFO-agendering te stellen en de teammanagers hier uniform op te laten sturen. Het lijkt de rekenkamer zinvol vast te leggen dat een raadsvoorstel pas op de agenda van een PFO komt als de opsteller aantoonbaar heeft afgestemd met de relevante disciplines. De teammanager zal dan verantwoordelijk voor het bewaken van deze stap: accordering van een voorstel pas als uit de inhoud blijkt dat de benodigde financiële, juridische en risico-technische afstemming heeft plaatsgevonden.

Het college geeft in de bestuurlijke reactie aan deze aanbeveling te omarmen.

De rekenkamer merkt op dat de aanbevelingen niet zijn gericht op formalisering en versterking van de controle, maar op het (verder) verbeteren van de informatie die de raad ontvangt voor goede besluitvorming. De aanbevelingen zijn kort samen te vatten als 'gebruik het format en voer het bijbehorende proces zoals bedoeld'.

De uitkomsten van de discussie in 'It Debat' zal het college betrekken bij de uitwerking van het raadsvoorstel hoe om te gaan met de bevindingen uit dit rekenkameronderzoek.

Burgum, 10 september 2026

Het presidium van de raad van Tytsjerksteradiel,

secretaris,

voorzitter,

mevr. mr. A. Dam

dhr. G.E. van der Meijden